

університету. Сер.: Юриспруденція. 2017, №27. С.18-21.

4. Про внесення зміни до статті 12 Закону України «Про Національну гвардію України» щодо проведення робіт із розмінування, у тому числі під час дії воєнного стану: Закон України від 6.жов.2022 р. № 2652- IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2652-20#Text>.

5. Манжура С.А., та ін. Особливості дій підрозділів НГУ за результатами організації взаємодії органів військового управління НГУ з правоохоронними органами для забезпечення громадської безпеки і порядку. Юридичний науковий електронний журнал №2/2022. С. 111-115.

Вадим ФУРСА

доцент кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук,
капітан поліції

ВИБУХОБЕЗПЕКА В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

24 лютого 2022 року Росія здійснила повномасштабне вторгнення в суверенну та незалежну Україну. Вказана подія стала найтяжчим випробуванням, яке змінило життя кожного українця. Поряд зі змінами в житті українців змінам піддавалася також і діяльність державних та правоохоронних органів, Національної поліції зокрема. Так, з метою оптимізації роботи поліцейських під час воєнного стану Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану». Зазначеним Законом значно розширені повноваження поліції. Зокрема ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» доповнено пунктами 36-46.

Попередній аналіз внесених змін дозволяє зробити висновок, що поліції в значній мірі розширили коло повноважень щодо здійснення робіт пов'язаних із вибухонебезпечними предметами. Так, у п. 39 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» зазначено, що поліція у межах визначеної законодавством компетенції здійснює розмінування, що має оперативний характер, у частині виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів, щодо яких є підстави вважати, що вони є предметами, зняттями чи засобами вчинення адміністративних або кримінальних правопорушень. У п. 40 ст. 23 цього ж Закону вказано, що

поліція організовує роботу з надання, позбавлення та підтвердження допуску поліцейських до проведення спеціальних вибухотехнічних робіт, а у п. 41 – поліція здійснює техніко-криміналістичне забезпечення огляду місця події, в тому числі пов'язаної з пожежами, та спеціальні вибухотехнічні роботи за фактами скоєння вибухів, надходження повідомлень про виявлення підозрілих вибухонебезпечних предметів, загрозу вибуху.

Загальновідомо, що наразі Україна є країною, території якої є найбільш забрудненими територіями вибухонебезпечними предметами. З огляду на це вказані зміни є актуальними, оскільки поліція залишається основним органом реагування на звернення громадян, які пов'язані із виявленням вибухонебезпечних предметів. За таких умов актуальним постає питання сучасної підготовки здобувачів вищої освіти у ЗВО зі специфічними умовами навчання системи МВС України в частині реагування на заяви та повідомлення про виявлення вибухонебезпечних предметів. Наразі, для досягнення належного стану готовності поліцейського до виконання своїх службових обов'язків, крім загальнотеоретичних та вузькогалузевих знань, необхідна сформованість умінь і навичок щодо комунікації з різними верствами населення, тактики контакту/прикриття під час спілкування з громадянами, внутрішнього та зовнішнього огляду будівлі, тактики зупинки автомобілів з різним рівнем ризику, евакуації потерпілого, безпечного та правильного поводження з вогнепальною зброєю, безпечного поводження з вибухонебезпечними предметами, тощо. Як бачимо, поліцейський проходячи навчання в системі підготовки поліцейських ЗВО зі специфічними умовами навчання системи МВС України опановує знання щодо безпечного поводження при виявленні вибухонебезпечного предмету, проте зазвичай такі знання спрямовані на виробленні навичок правильного поводження при виявленні саморобних вибухових пристроїв або при виявленні боєприпасів часів Другої світової війни. Зазвичай на вивчення теми «вибухобезпека» відводиться від двох до чотирьох навчальних годин.

В умовах війни, коли міста і села України піддаються постійним обстрілам різного роду боєприпасами, таких знань уже не достатньо для належного виконання своїх службових обов'язків. Так, при реагуванні на звернення про виявлення вибухонебезпечного предмета, поліцейському, який прибув на місце події необхідно впевнитись, що виявлений предмет дійсно відноситься до категорії вибухонебезпечних – провести його ідентифікацію. У випадку підтвердження такої інформації, поліцейський зобов'язаний провести евакуацію населення із зони можливого ураження, яка визначається в залежності від типу вибухонебезпечного предмету та його вибухові властивості, передати інформацію про тип вибухонебезпечного предмета відповідним службам та вжити заходів для його збереження до приїзду таких служб. На нашу думку вивчити всі боєприпаси (вибухонебезпечні предмети), які використовують сили вторгнення в Україну, та характеристики таких боєприпасів за чотири години об'єктивно неможливо, у зв'язку з чим постає

питання про необхідність впровадження окремого модулю щодо ідентифікації вибухонебезпечних предметів в навчальний процес ЗВО зі специфічними умовами навчання системи МВС України. Також для формування належних умінь та навичок у поліцейських щодо ідентифікації вибухонебезпечних необхідно створювати в ЗВО зі специфічними умовами навчання системи МВС України спеціалізовані навчальні полігони з ідентифікації вибухонебезпечних предметів, які будуть оснащені наочними макетами найпоширеніших вибухонебезпечних предметів. Це дасть можливість на сучасному рівні підготувати поліцейського, який зможе не лише ідентифікувати вибухонебезпечні предмети, а і проводити просвітницьку роботу серед населення про небезпеки від вибухонебезпечних предметів та проводити навчання з попередження ризиків, пов'язаних із вибухонебезпечними предметами.

Також, слід зазначити, що наразі з викладачами ЗВО зі специфічними умовами навчання системи МВС України вже проводяться курси щодо ідентифікації вибухонебезпечних предметів з метою імплементації отриманих знань у навчальний процес.

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (Дата звернення: 01.03.2023)

2. Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану: Закон України від 15 березня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#Text> (Дата звернення: 01.03.2023)